

[1944, júl 4. Londýn.]¹ — Intimát II. odboru čs. MNO náčelníkovi ŠVBM gen. Miroslavovi s textom rádiogramov Ingr—Golian vo veci zpravodajskej skupiny „Marienka“ vyslanej na Slovensko.

Přil. č. 2.

Příloha k čj. 402. taj. — MNO, II. odbor 1944.

Tajné.

Pramen O.

Před dvěma týdny byli pryš shozeni letadlem na Slovensku 3 čl. důstojníci, posaní pryš plk. Moravcem. Potvrďte totožnost, pravost a či možno s nimi navázat styk. Ley.²

Odpověď, odeslaná „O“ na výše uvedenou zprávu:

Ley! Dne 10. června odeslali jsme rtm. Biroše (krycí jméno Burda), čet. asp. Vaňuru (Pavlík) a rtm. Košinu (Komora). Budou povýšeni na důstojníky. Mají se dát k dispozici slov. podzemnímu hnutí a navázat s Londýnem radiostyk. Podřizují je Vám. Radiotelegrafista je výborný. Jsou vybaveni velmi dobrým materiálem a šifr. klíčem. Umožněte jim okamžité navázání styku s námi.³

Ingr.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/2. Originál. Strojopisný priepis.

1944, júl 6. Ženeva. — Depeša vyslanca dr. J. Kopeckého čs. ministerstvu zahraničia v Londýne so zprávou o situácii na Slovensku, ktorú do Ženevy zaslala spojka Slovenskej národnej rady R. Fraštacký.

Tajné.

Tajné. Pro Dr. Drtinu.

Slovenská spojka Frey po dohode se všemi skupinami poslala mi tuto situační zprávu, která došla sem 1. července.¹

¹ V záhlaví spisu je rukopisná poznámka „Oto“ a „4. 7. 44“. Sprievodný list nebol priložený.

² Na okraji tohto textu je rukopisná poznámka „bylo potvrzeno“.

³ Pod textom je rukopisná poznámka „Marianka“. Neskôršie, v priebehu povstania bola na Slovensku v prevádzke rádiostanica s týmto názvom (pot. „Marienka“). Niektoré jej rádiogramy označené šifrou „Mka“ uverejňujeme.

¹ O štyri dni neskôr oznámil Kopecký v depeši určenej Drtinovi, že do Ženevy prišiel sám Fraštacký a doniesol veľa materiálu. V depeši sa ďalej o. i. hovorí: „Prvé dvě souhrnné zprávy jsem Ti poslal přes Karla dne 4. července. Mezi dalším materiálem vojenské věci dostal Karel a jsou tam nevojenské z Čech i Slovenska a Karpatské Ukrajiny. Některé jsou staršího data. Pošlu Ti nejprve věci nejnovější a pak postupně vše ostatní. Skupiny však žádají, aby bylo potvrzeno, že jsme věci dostali, proto dej do londýnského rozhlasu tato hesla:

- a) Váh—Hron,
- b) Kořen a výhony tři,
- c) Morava,
- d) V pořádku květen,
- e) Pozor, pozor, horička.

Každé dej jiný den a opakuj dva dny za sebou...

Spojka prosí, aby bylo dáno do londýnského rozhlasu sdělení tohoto smyslu:

„Nálada lidu souvisela s válečnými událostmi. Zastavením postupu na východě nastalo určité poklesnutí mysli a vše čekalo na druhou frontu. Akce v Itálii, ale hlavně invaze přispěla opět k optimismu, se kterým se nyní hledí na další vývoj. Změna ve smýšlení se projevila i v zostření režimu na Slovensku, což se vidí v uzákonění dalekosáhlých policejních a vojenských opatření. Přihlašovací povinnost při změně pobytu přesahující 2 dny, povinné nošení osobních legitimací, oprávnění bezpečnostním orgánům provádět domovní prohlídky, zatýkání, věznění v zajišťovacích táborech a uvalení vyšetřovací vazby bez předcházejícího úředního příkazu, cvičení gardy v okresních politických školách k politickým a bezpečnostním účelům atd.

Po stránce vojenské byly povolány zálohy do činné služby bez ohledu na věk až do padesátého roku, více útvarů bylo přeskupeno, částečně za Karpaty, částečně na východní Slovensko.

Na východním Slovensku byla zavedena vojenská správa a nyní jsou nařízené soupisy na dodatečné odvody neodvedených osob ročníků 1904 až 1922.

Po návštěvě Tisově u Hitlera se ukázalo, že vojenské požadavky Němců byly při návštěvě zatajené a že Němci je předložili až po ní.

Práce v odboji se vyvíjí celkem úspěšně. Spolupráce občanských složek s vojenským vedením je na dobré cestě. Co se týče tvoření národních výborů, věc byla zatím z bezpečnostních důvodů odložena, což však nemá vliv na dosažení účelu sledovaného národními výbory. Akce se ostatně připravuje.

Tvoření partyzánských jednotek se oživí při nových vojenských akcích na východě. V té souvislosti byla zavedena účast pracovníků, kteří měli na starosti organizační a finanční stránku věci.”

Kopecký.

AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 1293 (Žen. 343). Záznam dešifrované došlejší depeše (d. 7. 7. 1944). Strojopisný přepis.

90

1944, júl 10. [Švajčiarsko.] — Zpráva o situácii na Slovensku, najmä o jednotlivých smeroch odbojového hnutia a o perzekučnej akcii ľudáckych orgánov, s čiastkovými pokynmi vo veci Bratislavy, spojenia a parašutistov, zaslaná rádiotelegraficky čís. zpravodajskej službe v Londýne.¹

Bgl 071013/44

Staller (má krycí jméno Majský) je rovněž v nebezpečí v souvislosti s Ryšánkem.

Po bombardování Bratislavy zesílil proti-československý kurs slovenské vlády.

Československé kruhy v Londýně byly informovány, že Sidor se ve Vatikáně pokoušel navázat styk se Spojenci. Konstatují, že neznaří nejen Sidora, ale ani žádného jiného kolaboranta, ať se jmenuje Ing. Klinovský, poslanec Hollý nebo Čarnogurský. Upozorňujeme kruhy doma, aby za žádných okolností s nimi nepracovali. Spojka dále prosí rozhlasem využít též z Moskvy fakt, že při poplachu za bombardování byla malá ochrana dělnictva, kdežto páni se skryli bezpečně.

Konečně spojka prosí, aby Hodžově rodině byly tlumočeny projevy soustrasti od všech skupin odboje a též od rodiny Pálkových, od Dra Pavlů s manželkou, od Michala Pálků, od Országhovců, od Šrobára, Ursínyho a Lettricha.” (AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 1311, Žen. 347.)

Materiál od Fraštackého (okrem zpráv poslaných prostred. majora Karla—Sedláčka) posielal potom Kopecký prakticky celý júl. Niektoré časti tohto materiálu publikujeme ako dokumenty čís. 93, 94 a 101.

¹ Ide zrejme o časť zo zpráv, ktoré priniesol na začiatku júla 1944 Fraštackého posol dr. Ko-